

I ЧАСТИНА.

ОРГАНІЗАЦІЯ Й ПРОВЕДЕННЯ ЛІТНІХ МОВНИХ ТАБОРІВ НА БАЗІ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ЛІТНІХ МОВНИХ ТАБОРІВ НА БАЗІ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Зміст і принципи діяльності літніх мовних таборів

Важливим інструментом європейської інтеграції, наближення до європейських стандартів є володіння іноземними мовами. Без знання іноземних мов немає ні науки, ні вищої освіти. Подорожі, хобі, розширення кола спілкування, отримання інформації (з мережі Інтернет, літератури тощо) — все це іноземні мови.

Позаурочна діяльність учнів — це невід’ємна частина системи освіти, спрямована на розвиток здібностей і талантів учнівської молоді, задоволення її інтересів і духовних запитів. Основною формою позаурочної діяльності є організовані й цілеспрямовані заняття, які проводяться у вільний від навчального процесу час для розширення знань, умінь і навичок, розвитку самостійності, індивідуальних здібностей і нахилів учнів, а також розширення кола їхніх інтересів і збагачення корисного відпочинку.

Літні канікули — найцікавіша пора для дітей, час захоплюючих пригод і поїздок, нових знайомств і зустрічей. Один із нестандартних підходів до забезпечення якісного навчання дітей мов та здійснення позакласної роботи — це створення літніх мовних таборів, які покликані спонукати дітей практично застосовувати знання з мов, отримані протягом навчального року. У таборах діти матимуть можливість спілкуватися англійською мовою та застосовувати її у різних формах діяльності (в ігрових та концертних програмах, театральних виставах тощо). Створення літніх мовних таборів не є обов’язковим для кожної школи, адже важлива якість таких заходів.

Основними принципами діяльності літнього мовного табору є:

- принцип зв’язку навчання з життям;
- принцип комунікативної активності учнів;
- принцип зв’язку позакласної роботи з уроками іноземної мови.

Цілі й завдання літніх мовних таборів

Основна мета мовних таборів — викликати в учнів інтерес до іноземної мови та заохотити до самостійного навчання вдома.

Цілі створення літнього мовного табору:

- створення відповідного мовного середовища;
- створення умов для заохочення учнів до вивчення іноземної мови;
- популяризування іноземних мов;
- підвищення мотивації дітей до вивчення іноземних мов;
- формування комунікативної компетенції в учнів;
- розвиток творчого потенціалу кожної дитини;
- виховання комунікативної потреби у пізнанні інших країн і народів.

Основне завдання мовного табору — показати дітям інший, відмінний від шкільного стиль навчання, де акцент ставиться на практичних знаннях, які можна застосувати пізніше і в інших життєвих ситуаціях. Саме через таку діяльність діти істотно розширюють свій кругозір.

Завдання літнього мовного табору:

- зацікавити дітей у володінні іноземними мовами;
- підвищити мотивацію дітей до подальшого вдосконалення знань іноземної мови;
- започаткувати моду на вивчення іноземних мов;
- поєднати навчання із захоплюючим відпочинком;
- допомогти подолати «мовний бар'єр»;
- підвищити в учнів рівень володіння іноземними мовами;
- підвищити рівень мовної та мовленнєвої компетенцій;
- допомагати учням здобувати необхідні мовні навички;
- формувати навички й досвід усного мовлення;
- навчити аналізувати інформацію з різних джерел;
- навчити реагувати належним чином у різних соціальних ситуаціях;
- навчити застосовувати критичне мислення у нестандартних ситуаціях;
- прищеплювати навички міжособистісної взаємодії та роботи в колективі;
- формувати в учнів комунікативну компетенцію (вміння встановлювати контакт з іншими людьми, щоб мати можливість ефективно спілкуватися);
- формувати в учнів полікультурну компетенцію (бути шанобливими до інших, приймати думки, права і почуття інших людей, бути толерантними);

- повернути увагу суспільства до необхідності розширення можливостей опанування іноземних мов дітьми.

Кадровий склад літніх мовних таборів на базі загальноосвітніх навчальних закладів

Літній мовний табір пропонується організувати на базі загальноосвітніх навчальних закладів у червні. Заклад самостійно обирає термін роботи мовних таборів: два або три тижні.

Цей проект ґрунтується на волонтерських засадах. Саме тому надважливим є залучення волонтерів, які володіють іноземною мовою та зможуть присвятити два-три тижні свого часу школі. Волонтерами можуть стати як громадяни України, так і іноземці. Працювати в мовних таборах можуть учителі шкіл, викладачі вищих навчальних закладів, студенти та недавні випускники вищих навчальних закладів, носії мови, які перебувають в Україні, люди різного віку і професій, які володіють однією або декількома іноземними мовами.

У таборах I та III типу (класифікацію таборів див. нижче) працюють директор табору, куратори, вихователі, вчителі іноземної мови та їх помічники (волонтери). У таборі II типу мовну програму (заняття іноземною мовою) проводять учителі іноземної мови або волонтери.

Кураторами груп таборів можуть бути вчителі, які атестуються на присвоєння вищої категорії/педагогічного звання, вчителі-методисти, старші вчителі, вчителі вищої категорії. Куратори надають методичну допомогу вчителям у плануванні занять і заходів іноземною мовою.

Учителі іноземної мови займаються мовним змістом табору, проводять заняття іноземною мовою згідно зі складеним планом. Вихователями працюють учителі інших предметів, класні керівники або класоводи. Вони оформлюють потрібну документацію, виконують повсякденні обов'язки: відвести дітей до їдальні, супроводжувати дітей на екскурсії, бути поряд під час загальних заходів табору.

Успіх роботи залежатиме від зацікавленості організаторів літнього відпочинку, їхньої енергії, наполегливості, любові до дітей, а також уміння пробудити ініціативу й самостійність своїх вихованців, організувати творчі колективні справи.

Учасниками літнього мовного табору можуть бути усі бажаючі учні школи з різним рівнем знань іноземної мови на підставі заяви від батьків.

Структурування діяльності літнього мовного табору може здійснюватися за віком або за рівнем володіння мовою. Учні можна об'єднати в групи на розсуд волонтерів та вчителів залежно від їхнього віку, інтересів або рівня знань іноземної мови. З урахуванням цього іншомовна діяльність дітей ведеться за різними напрямками.

З метою складання ефективного плану роботи дитячого оздоровчого табору доцільним буде проведення в травні семінару класних керівників, учителів іноземної мови та вчителів, які будуть працювати в таборі, на якому варто обговорити актуальні питання організації літнього оздоровлення школярів, а саме:

- огляд нормативних документів, періодичної преси, методичної літератури з питань літнього оздоровлення дітей;
- аналіз проблеми організації літнього відпочинку дітей;
- планування роботи літнього мовного табору.

Особливо уважно треба організовувати виховну роботу зі збереження здоров'я дітей, безпеки їх життєдіяльності, профілактики захворювань.

Типи літніх мовних таборів

Навчальний заклад використовує різні форми роботи по закінченні навчального року. Ними можуть бути оздоровчий табір, екскурсійна діяльність тощо. Літній мовний табір створюється під час літніх канікул, коли дитина потребує відпочинку, тому не можна перетворювати роботу табору на продовження навчання. При організації табору треба вибрати один з типів:

— I тип — літній мовний табір із частковою зайнятістю учнів. Цей тип мовного табору створюється окремо від пришкільного оздоровчого, який повинен мати свою програму та розпорядок дня. Орієнтовний час роботи мовного табору — з 9.00 до 13.00. Для такого типу мовних таборів сніданок та обід не передбачаються. Цей тип табору має особливу програму з іноземної мови, спільні проекти, спільні цікаві справи тощо;

— II тип — на базі пришкільного оздоровчого табору створюється одна або декілька груп школярів (залежно від кількості бажуючих), які хочуть підвищити свій рівень знань з іноземної мови. У даному випадку мовна школа розглядається як форма роботи пришкільного літнього оздоровчого табору. Діти проводять час у таборі за окремо складеною волонтерами та вчителями програмою щодо опанування іноземної мови, але розпорядок дня таких груп підпорядковується розпорядку пришкільного табору. Інші діти, як і раніше, відвідуватимуть звичайні пришкільні табори. Це ніби клуб іноземної мови або занять за інтересами;

— III тип — літній мовний табір із повною зайнятістю учнів. Створюється мовний табір окремо від пришкільного оздоровчого, який повинен мати свою програму та розпорядок дня. Орієнтовний час роботи мовного табору — з 9.00 до 16.00. У плані роботи такого мовного табору треба враховувати особистий вільний час для учасників, сніданок та обід, які забезпечує навчальний заклад, де організовано табір. Таким чином, це тип табору з цікавими заняттями іноземною мовою (ніби уроками).

Також можна організувати «кущові» літні мовні табори за однією з трьох форм, коли на базі одного навчального закладу збираються діти з різних навчальних закладів.

Умови для відкриття табору

Для того щоб мовний табір працював на високому рівні, необхідний правильний вибір місць проведення різних заходів. Для цього треба звернути увагу на кілька важливих моментів, таких як:

- особливості інфраструктури табору (наявність майданчиків для масових заходів, комп'ютерів, доступу до мережі Інтернет тощо);
- режим дня табору;
- наявність особистого вільного часу в учнів;
- кількість дітей у групі й кількість волонтерів та педагогів-наставників;
- кількість занять на день;
- компетентність волонтерського й педагогічного складу;
- присутність у таборі носіїв мови.

Формат літнього мовного табору

Формат літнього мовного табору взагалі та конкретні форми роботи будуть залежати від вікової групи, можливостей учнів, рівня знань іноземної мови. Важливо дібрати для кожної вікової категорії відповідний напрям діяльності, враховуючи психологічні особливості дітей різного віку.

Діти молодшого шкільного віку бажають учитися, щоб більше пізнати світ. У цьому віці формується наполегливість, працьовитість, відповідальність, самостійність. Вони пізнають світ через гру, бо гра є універсальним методом пізнання, навчання та організації відпочинку. Діти цього віку сприймають усе через яскраві образи, реквізит, оформлення, тому необхідно враховувати цей аспект, добираючи відповідні завдання.